

บทที่ 8

ผลการวิเคราะห์

ประสิทธิภาพสื่อสารในการแสดงตลกจากวิธีตีบันทึกรการแสดงสดของวงโปงลางสะออน

จากการวิเคราะห์วิธีตีบันทึกรการแสดงสดของวงโปงลางสะออนทั้ง 3 ตอน ได้แก่ ตอนไผ่ อีน บางกอก ตอนเดอะโชว์ มาสโก สะออน และตอนอะเมซิ่งไทยแลนด์ ผู้วิจัยพบว่า เนื้อหาการแสดงตลกนั้นถือเป็นตัวบทหลักที่ต้องการสื่อสารไปสู่ผู้ชม โดยในการนำเสนอการแสดงตลกผ่านสื่อวิธีตีดังกล่าวจะพบตัวบทที่เกิดขึ้นรอบๆหรือข้างเคียงตัวบทหลัก ซึ่งถือประสิทธิภาพสื่อสารสามารถจำแนกได้ 2 ระดับ ได้แก่

1. ระดับภายในตัวบท (Endoparasite) คือ ประสิทธิภาพที่อยู่ในตัวบทการแสดงตลกของโปงลางสะออน ซึ่งพบทั้งประสิทธิภาพจากวัจนภาษาและอวัจนภาษา
2. ระดับภายนอกตัวบท (Ectoparasite) คือ ประสิทธิภาพที่อยู่รอบๆตัวบทหลัก(การแสดงตลก) ซึ่งก็เทียบได้กับประสิทธิภาพที่อยู่ในระดับการนำเสนอวิธีตี โดยประสิทธิภาพทั้งสองระดับ มีรายละเอียดดังนี้

ประสิทธิภาพภายในตัวบท (Endoparasite) ในการแสดงตลกของโปงลางสะออน

ประสิทธิภาพภายในตัวบท คือ ลักษณะข้างเคียงหรือลักษณะเกี่ยวเนื่องในการสื่อสาร ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวบทหลัก ซึ่งในที่นี้ก็คือ การแสดงตลกของโปงลางสะออน โดยจะพบทั้งประสิทธิภาพที่เกิดจากวัจนภาษา และอวัจนภาษาที่ใช้ในการแสดง โดยลักษณะที่พบ จำแนกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ประสิทธิภาพที่เกิดจากการใช้วัจนภาษา
2. ประสิทธิภาพที่เกิดจากการใช้อวัจนภาษา
3. ประสิทธิภาพที่เกิดจากการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาร่วมกัน

1. ประสิทธิภาพสื่อสารที่เกิดจากการใช้วัจนภาษา (Paralanguage)

ประสิทธิภาพที่เกิดจากวัจนภาษา คือ ลักษณะข้างเคียง หรือลักษณะเกี่ยวเนื่องที่เกิดขึ้นจากการใช้เสียงพูด (Vocalization) อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพจากวัจนภาษานั้น มีโอกาสเกิดร่วมกับประสิทธิภาพอวัจน ภาษาได้เช่นกัน และมักเกิดขึ้นอยู่เสมอ เนื่องจากตามปกติแล้ว การสื่อสารมักจะประกอบ

ไปด้วยการใช้วัจนภาษา คู่กับอวัจนภาษาอยู่อย่างแนบเนียน ดังนั้น ผู้วิจัยจะอธิบายลักษณะดังกล่าวไว้ในหัวข้อ ประสิทธิภาพที่เกิดจากการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาร่วมกันต่อไป

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า ยังคงมีลักษณะข้างเคียงที่เกิดขึ้นในระดับของการใช้วัจนภาษาเพียงอย่างเดียว เพราะแม้จะใช้วัจนภาษาร่วมกับอวัจนภาษา แต่อวัจนภาษานั้นไม่ได้อยู่ในระดับที่เกินเลย ดังนั้นจึงไม่ถือเป็นประสิทธิภาพสื่อสาร

ทั้งนี้ ในระดับของการเกิดประสิทธิภาพจากวัจนภาษาเพียงอย่างเดียว ลักษณะประสิทธิภาพที่พบมีดังนี้

1.1 ประสิทธิภาพสื่อสารที่เกิดจากการดัดแปลงเสียง (Speech Modification)

ตามแนวคิดของ Mary Ritchie Key (1975) นั้น วิธีการดัดแปลงเสียงพูดเรียกว่า Language Element Modification ซึ่งหมายถึงการดัดแปลงการออกเสียงโดยใช้อวัยวะในการออกเสียงในลักษณะที่ผิดจากการพูดตามปกติ เช่น การออกเสียงโดยใช้ลิ้นแตะเพดาน เช่น การออกเสียงของเด็กเล็กๆ การออกเสียงโดยทำลมให้ขึ้นจุก, การออกเสียงจากการบีบกล้ามเนื้อกล่องเสียง, การออกเสียงให้ไม่มีเสียงหรือการกระซิบกระซาบ และการใช้เสียงลมมากเกินไป การดัดแปลงเสียงเพื่อเลียนแบบเสียงต่างๆ ในการแสดงตลกของโปงลางสะออนพบประสิทธิภาพที่เกิดจากการดัดแปลงเสียง ดังนี้

1.1.1 การดัดแปลงเสียงให้มีลักษณะเหมือนคนพูดไม่ชัด

ในการแสดงของโปงลางสะออนนั้น ลู่อจะถูกวางตัวให้แสดงบทบาทเป็นสาวพม่าที่อพยพเข้ามาอาศัยในประเทศไทย จึงมีบุคลิกพูดภาษาไทยไม่ชัด ตัวแสดงใช้วิธีการดัดแปลงเสียงด้วยวิธีการเช่น ออกเสียงแบบไม่มีตัวสะกด การออกเสียง เช่น /ร/,/ช/ และเสียงสระได้ไม่ชัดเจน ซึ่งวิธีการดัดแปลงเสียงดังกล่าวถือเป็นประสิทธิภาพที่เกิดจากวัจนภาษาประเภทหนึ่ง โดยตัวบทหลัก หรือเจ้าบ้าน (Host) ของประสิทธิภาพนี้ คือ การพูดภาษาไทย แต่ใช้วิธีการทำประสิทธิภาพโดยดัดแปลงให้เสียงพูดไม่ชัด ประสิทธิภาพนี้สร้างความตลกขบขันได้ เนื่องจากเป็นการล้อเลียนชาวพม่าที่อพยพข้ามชายแดนมาในประเทศไทย โดยใช้วิธีเลียนแบบ (pastiche) การพูดภาษาไทยไม่ชัดของคนเหล่านี้ เนื่องจากตามแนวคิดของอารมณชั้นแนวหนึ่ง คือ ทฤษฎีความเหนือกว่า (superiority theory) กล่าวว่า มนุษย์จะรู้สึกขำในความด้อยกว่าของผู้อื่น หรือขำก็ต่อเมื่อเราเป็นฝ่ายเหนือกว่า ซึ่งอารมณชั้นนี้มักจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ การที่ชนกลุ่มน้อย ผู้ด้อยโอกาสหรือคนพิการ มักถูกนำมาเป็นเป้าล้อเลียนในการเล่าเรื่องตลก ดังเช่นการเป็นสาวต่างดาวชาวพม่าก็เป็นคนกลุ่มด้อยในสังคม ประสิทธิภาพนี้อาจสร้างความตลกในระยะแรกๆของการแสดง หรือในกรณีนี้ที่

ผู้ชมไม่ทราบมาก่อนว่าลู่วิ่งไม่ชัด หรือตลกในบริบทที่เล่าถึงความบ้านนอก หรือความโง่เขลาของลู่วิ่งแต่พอชมการแสดงไปสักกระยะหนึ่ง ประสิทธิภาพการดัดแปลงเสียงลักษณะนี้ อาจไม่สร้างความรู้สึกตลก เพราะผู้ฟังคุ้นหูและไม่รู้สึกผิดปกติแต่อย่างใด

จากการสัมภาษณ์อดีต และลู่วิ่งไปกลางสะพาน เกี่ยวกับการวางบุคลิกให้ลู่วิ่งไม่ชัด อดีตให้ความเห็นว่า

“ลู่วิ่งไม่ชัดนี่ผมเป็นคนแนะนำลู่วิ่งเอง ก็เพราะลู่วิ่ง ลาล่ามันต้องตรงข้ามกัน ลาล่ามันจะแจ๊ซๆก็เป็นสาวอินเตอร่าไป แต่ส่วนลู่วิ่งมันโง่ๆหลอกง่าย ก็เลยเป็นพวกต่างดาวซะเลย นอกจากนั้นเขาก็เสริมแต่งมันลงไปเอง มีทั้งที่เตรียมไว้แล้ว และก็เหตุการณ์เฉพาะหน้า มันแล้วแต่บุคคล คือหลักของเราง่ายๆคือทดลองเล่นมุกไหนแล้วซ้ำ ก็จำไว้ แล้วต่อไปก็ขยายมัน เพิ่มมันไปตามเรื่อง”

ลู่วิ่ง “ก็ลาล่าเล่นแล้วซ้ำ ก็เลยเอาบ้าง เป็นพม่าก็ต้องลู่วิ่งไม่ชัด เล่นจนทุกวันนี่จะเป็นเรื่องจริงแล้วเนี่ย ลู่วิ่งที่ซ้ำ คำอาจซ้ำเพราะความซื่อๆ แต่ส่วนใหญ่ที่อดีตจะวางให้ว่าจะเล่นยังไง”

“อย่างมุกพวกคำอะไรเงี้ย อดีตรจะแนะนำก่อน แต่บางที่เราก็คิดเองได้”

อย่างไรก็ตามการลู่วิ่งไม่ชัดของลู่วิ่งนั้นมีลักษณะเป็นปรสิตถาวร (Obligatory Parasite) คือเป็นลักษณะประจำที่ตัวละครใช้ตลอดเวลา ดังนั้นประติมากรรมนี้อาจสร้างความตลกเพียงในระยะแรกๆของการแสดง หรือในกรณีที่ผู้ชมไม่ทราบมาก่อนว่าลู่วิ่งไม่ชัด หรือสร้างความตลกในบริบทที่เล่าถึงความบ้านนอก หรือความโง่เขลาของผู้ด้อยกว่า แต่พอชมการแสดงไปสักกระยะหนึ่ง ประสิทธิภาพการดัดแปลงเสียงลักษณะนี้ อาจไม่สร้างความรู้สึกตลก เนื่องจากเมื่อผู้ฟังคุ้นหูและไม่รู้สึกเบี่ยงเบนไปจากปกติจึงไม่เกิดความตลกขบขัน

ดังนั้นวิธีการที่ไปกลางสะพานใช้ ในการสร้างความตลกให้เกิดจากประสิทธิภาพดัดแปลงเสียงให้ลู่วิ่งไม่ชัด ก็คือ ใช้การลู่วิ่งไม่ชัดในบริบทที่ทำให้เกิดความกำกวมของภาษา ทำให้กลายเป็นคำหยาบคาย เช่น เรื่องเพศ หรือสร้างความเข้าใจผิดว่าเป็นคำอื่น และตบด้วยการแก้มุกเพื่อคลี่คลาย code ที่เล่นออกไป กลไกของการสร้างความตลกประเภทนี้คือ การปมูกให้คนดูเข้าใจไปอย่างหนึ่ง แล้วเฉลยเป็นอีกอย่างหนึ่ง จึงทำให้เกิดเสียงหัวเราะจากการพลิกความคาดหมาย (surprise)

1.1.2 การดัดแปลงเสียงให้มีลักษณะคล้ายคำในภาษาต่างๆ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเขมร ภาษาพม่า

ในการแสดงตลกของไปกลางสะพานนั้น พบประติมากรรมจากการดัดแปลงเสียงจำนวนมาก ที่ใช้วิธีการดัดแปลงเสียงคำโดยการเลียนแบบ (pastiche) ให้มีสำเนียงคล้ายเสียงหรือคำในภาษาต่างๆ

ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาพม่า และภาษาเขมร ซึ่งตัวบทหลัก หรือเจ้าบ้าน (Host) ของปริศิต คือ สำเนียงในภาษานั้นๆ ไม่ว่าจะเป็ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาพม่า ซึ่งนักแสดง จะใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น จะเลียนแบบสำเนียงภาษาอังกฤษ ในบริบทที่ต้องการสื่อสารถึงความอึดใจของนักแสดง ที่พูดภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว หรือความสามารถในการใช้ภาษาจีน ได้ตอบกับตัวละครที่สมมติขึ้น ว่าเป็นดาราดังจากเกาหลี โดยแท้ที่จริงแล้วเสียงที่เปล่งออกมานั้น เป็นคำที่ไม่มีมีความหมายในภาษานั้นๆเลยแม้แต่น้อย ซึ่งก็คล้ายกับการบิดเบือน (parody) คำและไวยากรณ์ในภาษานั้น การบิดเบือนจึงนำมาซึ่งความตลกขบขัน นอกจากนี้การเลียนเสียงคำในภาษานั้นๆ ผู้ชมทราบอยู่แล้วว่า นักแสดงไม่ได้มีความสามารถในการพูดภาษานั้นๆจริงๆ แต่สิ่งที่พูดออกมานั้น กลับเป็นที่เข้าใจของตัวแสดงที่รับส่งมุกกันราวกับว่าเป็นภาษาที่ถูกต้อง จึงเกิดความน่าประหลาดใจ และนำมาสู่ความตลกขบขันขึ้นได้ ซึ่งการใช้ปริศิตลักษณะนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้พวกเขาจะเป็นวงดนตรีจากอีสาน แต่ก็มี ความทันสมัย และมีภาพลักษณ์ที่ไม่ด้อยกว่าคนกรุงเทพฯ

1.1.3 การดัดแปลงเสียงขึ้นจมูกเป็นเสียงนาสิก (Nasalization)

ในการแสดงตลกของโป่งกลางสะออนนั้น พบการทำเสียงให้ขึ้นจมูกเพียงครั้งเดียว ในตอนเดอะโชว์ มากโกสะออน ซึ่งเป็นการทำเพื่อเลียนแบบเสียงร้องเพลงของลิเดีย ทั้งนี้เทคนิคการบีบเสียงให้ขึ้นจมูก (Nasalization) ถือเป็นปริศิตที่เกิดจากการดัดแปลงเสียงประเภทหนึ่งตามเกณฑ์ของ Mary key ในที่นี้ตัวบทหลัก หรือเจ้าบ้าน (Host) ของปริศิตนี้ คือ การร้องเพลงด้วยเสียงขึ้นจมูกของลิเดีย กลไกการสร้างความตลกอยู่ที่การดัดแปลงเสียงเพื่อเลียนแบบการร้องเพลงของลิเดีย นั้นจะถูกบิดเบือน ด้วยการทำให้ระดับที่มากกว่าและใช้วิธีบีบจมูกแทนการออกเสียงนาสิกด้วยอวัยวะในการออกเสียงคือปากและจมูก ซึ่งการใช้มือบีบจมูกแทนนั้นทำให้เกิดเสียงอู้อี้มากกว่าปกติ ประกอบกับนักแสดงยังนำการทำปริศิตนี้ไปใช้ต่อเนื่องในการเล่นมุกอื่น จึงทำให้เกิดความตลกขบขันขึ้นได้

1.1.4 การดัดแปลงเสียงเป็นเสียงแปลกๆที่ไม่มีมีความหมาย

นอกจากนี้ ยังพบปริศิตจากการดัดแปลงเสียงคำเป็นเสียงแปลกๆ ซึ่งไม่สามารถบอกความหมายหรือระบุได้ว่าเป็นการเลียนแบบเสียงใด กลไกของการสร้างความตลกจากปริศิตประเภทนี้เกิดจากการที่เสียงแปลกๆเหล่านั้น ทำให้ผู้ฟังรับรู้ถึงความผิดปกติหรือเบี่ยงไปจากลักษณะที่ควรจะเป็น หรือกลับเป็นที่เข้าใจของตัวแสดงที่รับส่งมุกกันราวกับว่าเป็นภาษาที่ถูกต้อง จึงทำให้เกิดความตลกขบขันได้

กล่าวโดยสรุปก็คือ ผู้วิจัยพบว่าประสิทธิ์จากการดัดแปลงเสียงในลักษณะต่าง ๆ นั้น จะสร้างความตลกขบขันขึ้นได้ ด้วยวิธีการ 2 รูปแบบ ตามแนวคิดเรื่องการล้อเลียน หรือการสร้างทุติยบท (Hypertextuality) นั่นคือ การดัดแปลงเสียงจะประกอบขึ้นจากการลอกเลียนแบบ (pastiche) ลักษณะบางประการของตัวบทเดิม และการบิดเบือน (parody) ตัวบทเดิมให้เบี่ยงไปจากปกติที่ควรจะเป็น จึงสร้างความตลกขบขันขึ้นได้ เช่น การดัดแปลงเสียงของลาล่า จะประกอบด้วยการเลียนแบบสำเนียงภาษาอังกฤษแต่จะบิดเบือนโดยการใช้น้ำเสียงในระดับที่มากกว่าปกติ ส่วนลูลู่จะดัดแปลงเสียงให้พูดไม่ชัดเลียนแบบชาวพม่าอพยพ แต่จะบิดเบือนโดยการทำให้คำพูดที่ไม่ชัดนั้น กลายเป็นคำหยาบหรือคนละความหมาย โดยการบิดเบือนในลักษณะต่างๆ ที่กล่าวมานั้น จะทำให้เกิดการพลิกความคาดหมาย (surprise) และสร้างความตลกขบขันขึ้นได้

1.2 ประสิทธิภาพสื่อสารที่เกิดจากการใช้ท่วงทำนองของเสียง (Speech Intonation)

ท่วงทำนองของเสียง คือ ลักษณะข้างเคียงที่เกิดขึ้นจากภาษาพูดอีกรูปแบบหนึ่ง ได้แก่ ความสูง-ต่ำของเสียง ความดัง-เบา การเน้น-ไม่เน้น ความสั้น-ยาว และจังหวะช้า-เร็วของเสียง รวมถึงการหยุด (pause) ซึ่ง Mary Key (1975) เรียกประสิทธิ์เหล่านี้ว่า Suprasegmental Elements หรือ Intonation ซึ่งก็คือ Speech Intonation ที่ผู้วิจัยใช้เรียกรวมลักษณะท่วงทำนองของเสียงที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากภาษาพูด โดยผู้วิจัยพบว่าในการแสดงของโปงลางสะออนนั้น มีการใช้ท่วงทำนองของเสียงที่ Birdwhistell (1951) เรียกว่า Vocal Qualifier คือ วิธีการแปลงหรือขยายเสียงพูดให้แปรผันไปในรูปแบบต่างๆ ซึ่งในโปงลางสะออนจะเป็นการใช้ท่วงทำนองของเสียงให้มีระดับมากกว่าปกติ เช่น เสียงสูงมากกว่าปกติ ลากเสียงยาวมากกว่าปกติ เน้นหรือดังมากกว่าปกติ เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าประสิทธิ์จากท่วงทำนองของเสียงของโปงลางสะออน ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้ท่วงทำนองของเสียงหลายแบบพร้อมๆ กัน เช่น การใช้โทนเสียงร่วมกับความยาวเสียงที่มากกว่าปกติ, การใช้โทนเสียงร่วมกับการเน้นคำซ้ำๆ ที่มากกว่าปกติ, การใช้ปริมาณเสียงดังร่วมกับความยาวของเสียงที่มากกว่าปกติ, และการใช้การเน้นคำซ้ำๆ ร่วมกับการลากเสียงให้ยาวกว่าปกติ ซึ่งส่วนใหญ่ ผู้ที่ทำประสิทธิ์ลักษณะนี้คือลาล่าและลูลู่ ความตลกขบขันเกิดจากการใช้ท่วงทำนองเสียงพูดในระดับที่มากเกินไป ทำให้เบี่ยงเบนจากภาษาพูดปกติ จึงเกิดความตลกขบขันขึ้น

1.2.6 การหยุด (pause) เพื่อให้เกิดจังหวะในการตลก

ในการแสดงตลกนั้น การหยุดถือเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุดสิ่งหนึ่ง เนื่องจากในการแสดงตลกนั้น มุกถือเป็นรหัส (code) ในการสร้างความตลกขบขัน การหยุดจึงเปรียบได้กับการสร้างจังหวะ ที่จะทำให้มุกในการแสดงตลกเกิดการคลี่คลายตัวเองใน 2 ลักษณะคือ 1. การหยุดเปรียบเสมือนการ ทิ้งจังหวะให้ผู้ชมได้ติดตามมุกที่นักแสดงเล่น เพราะเมื่อเว้นระยะไปช่วงหนึ่ง ผู้ชมก็จะมีโอกาสเข้าใจ (get) กับมุกตลกที่นักแสดงทำ ส่วนลักษณะที่ 2 การหยุดเปรียบเสมือนสัญญาณที่ทำให้เกิดจังหวะในการโต้ตอบของอีกฝ่าย โดยคนดูจะเข้าใจมุกที่คนแรกพูดมา จากการที่คนแรกหยุดเพื่อให้คนที่สองแถมมุกหรือเฉลยมุกให้ หรือที่เรียกว่าการตบมุกหรือแถมมุกระหว่างกัน และกันของนักแสดง

ตัวบทหลัก หรือเจ้าบ้าน (Host) ของปรสิตประเภทการหยุดนี้ ก็คือ การรับส่งมุกระหว่างกันของนักแสดง ซึ่งจะปรากฏให้เห็นมากที่สุด เมื่อนักแสดงหลักทั้ง 3 คน คือ อี๊ด ลาล่า และลูลู่ อยู่ด้วยกัน เพราะจะมีการเล่นมุกที่เป็นมุกซ้อนมุก ทั้งที่เป็น Double Code, Triple Code หรือมากกว่านั้น ซึ่งนักแสดงจะปมุกให้อีกฝ่ายแถม หรือเชื่อมโยง ไปสู่การเฉลยมุกอีกทอดหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้ผู้ชมเกิดความคาดหวังอย่างหนึ่ง แต่ต้องประหลาดใจกับคำตอบอีกอย่างหนึ่ง ความพลิกแพลงกลับไปกลับมานี้ ทำให้เกิดความตลกขบขันขึ้น ซึ่งในการแสดงตลกของโปงกลางสะออนทั้ง 3 ตอน จังหวะการหยุดถูกนำมาใช้อย่างเห็นได้ชัด เมื่อทั้งสามตัวแสดงคืออี๊ด ลาล่า ลูลู่ จะใช้วิธีการตบมุก

สลับกันไปมาโดยร้อยเรียงเป็นเรื่องราว และรับ-ส่งกันไปมา โดยมีเสียงหัวเราะของคนดูแทรกอยู่เป็น

ระยะๆ

สำหรับการหยุด หรือ จังหวะนั้น ถือเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดของการเล่นตลก เพราะจะเป็นตัวตัดสินว่า มุกที่ใช้ในการแสดงนั้น จะตลกหรือไม่ โดย อี๊ด โปงกลางสะออน ให้สัมภาษณ์ว่า

“จังหวะมีผลมากที่สุดเลยในการเล่น บางอันเล่นที่นี้ตลก เล่นที่อื่นไม่ตลก เพราะจังหวะผิดแค่วินาทีเดียวหรือก้าวเดียวไม่ได้เลย ความสนุกมันก็จะหายไป หรือ ควรจะฮาแต่ไม่ฮาสุด ดังนั้นผมจึงถือว่าจังหวะนี้แหละสำคัญที่สุดในการเล่น เพราะถึงคิดมุกมากเท่าไร ฮาเท่าไร แต่ถ้าจังหวะไม่ดี รับส่งกันสามคน แบบไม่ใช่ มันก็ไม่ตลกแน่ๆ มุกที่คิดมากไปเปล่าประโยชน์”

นอกจากนี้ อี๊ดยังให้ความเห็นอีกว่า จังหวะนั้น ต้องเกิดจากความคุ้นเคย ด้วยการร่วมงานกันมานาน จึงจะรู้ว่าตอนใดควรพูด ตอนใดควรหยุด การซ้อมจะทำให้เกิดความเคยชินและรู้สัญญาณ ซึ่งมีผลต่อการตบมุก แต่อย่างไรก็ตามอี๊ดเชื่อว่า การเล่นสดๆจะสนุกกว่าเนื่องจาก

สามารถต่อเติม (improvise) มุกเข้าไปได้ ซึ่งนักแสดงเองก็จะรู้สึกสนุกไปด้วยกับความแปลกใหม่นั้น โดย อี๊ด ให้สัมภาษณ์ว่า

“คือจังหวะนี้มันเป็นเรื่องของความเคยชินเหมือนกันนะ อย่างผม ลาล่า ลูลู่อยู่กับมานาน มองตาก็รู้แล้วว่า จะรับจะส่งยังไง ยิ่งถ้าเป็นมุกที่วางมาแล้ว เคยใช้แล้วก็จะยิ่งรู้จังหวะ แต่ไม่รู้วิธีเมื่อก่อนผมเล่นแบบไม่มีบท บอกน้องว่า ไม่มีบท คือ เล่นกันสดบนเวทีมันจะ เอ็นเตอร์เทนกว่า คือเราก็จะสนุกไปด้วยไง เพราะมันจะมีอะไรใหม่ๆ เติบโตมาเรื่อยๆ แต่ไม่ใช่ว่าจะเรื่อยเปื่อย ก็ต้องมีหลักการอยู่บ้าง”

กล่าวโดยสรุปคือ ประสิทธิภาพที่เกิดจากการหยุดนิ่ง ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “จังหวะ” ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในการแสดงตลก เพราะจะเป็นตัวกำหนดว่า มุกที่เล่นออกไปนั้น ตลกหรือไม่ตลก

1.3 ประสิทธิภาพสื่อสารที่เกิดจากการดัดแปลงเสียง (Speech Modification) ร่วมกับการใช้ท่วงทำนองของเสียง (Speech Intonation)

ในการแสดงของโปงลางสะออนนั้น ผู้วิจัยพบว่าเทคนิคที่โปงลางสะออนใช้มากที่สุดในการทำปรีด คือวิธีการร่วมกันระหว่างการดัดแปลงเสียง และการใช้โทนเสียงควบคู่กันไป เนื่องด้วยบุคลิกของลูลู่และลาล่าซึ่งเป็นนักแสดงหลักจะใช้ปรีดประเภทการดัดแปลงเสียงเป็นบุคลิกประจำตัวอยู่แล้ว คือลูลู่จะทำการดัดแปลงเสียงให้พูดไม่ชัดเพื่อเลียนแบบชาวพม่า ส่วนลาล่าจะทำการบีบเสียงให้มีลักษณะแหลมเล็กเพื่อเลียนแบบสำเนียงภาษาอังกฤษ และเมื่อนำไปผนวกกับวิธีการใช้ท่วงทำนองเสียงของแต่ละคนที่มากกว่าปกติ ก็จะทำให้มีลักษณะที่มากกว่าความเป็นจริงยิ่งขึ้นไปอีก

1.3.1 การบีบเสียงให้แหลมเล็กร่วมกับการใช้เสียงสูงมากกว่าปกติ

ปรีดลักษณะนี้ เรียกได้ว่าเป็นบุคลิกเฉพาะตัวของลาล่า โดยจะออกเสียงด้วยการบีบกล้ามเนื้อช่องเสียงให้เป็นเสียงเล็กเสียงน้อย ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เพื่อเลียนแบบการออกเสียงสำเนียงภาษาอังกฤษที่มีโทนเสียงสูงต่ำ โดยมักจะใช้เมื่อต้องการแสดงบทบาทของตนเองที่เป็นสาวลูกครึ่งอินเตอร์ ที่พูดไทยคำอังกฤษคำ โดยเปรียบได้กับมุกตลกประจำตัว ซึ่งจะใช้อยู่เกือบตลอดการแสดง แต่ก็พบว่าลาล่านำมาใช้ในการพูดภาษาไทยบ้างเป็นบางครั้งในกรณีที่ต้องการเรียกร้องความสนใจจากผู้ชม ความตลกเกิดจากการใช้ปรีดในลักษณะที่เกินพอดีด้วยเสียงที่บีบให้แหลมเล็กมากและขึ้นเสียงสูงเกินกว่าปกติ ทั้งนี้ ประสิทธิภาพการบีบเสียงแหลมเล็กร่วมกับการใช้เสียงสูงนี้ มักจะแสดงร่วมกับปรีดจากอวัจนภาษาอยู่เสมอ (ซึ่งจะอธิบายในหัวข้อ ปรีดที่เกิดจากการใช้วัจ

นภาษาและอวัจนภาษาร่วมกันต่อไป) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบการทำปรีดนี้ในระดับวัจนภาษาเพียงอย่างเดียว เพราะไม่ได้กระทำอวัจนภาษาในระดับที่เกินเลยจึงไม่ถือเป็นปรีดด้วยเช่นกัน

1.3.2 การบีบเสียงให้แหลมเล็กร่วมกับการใช้เสียงสูงและลากเสียงยาวมากกว่าปกติ

นอกจากจะพบการบีบเสียงให้แหลมเล็ก ที่มักจะใช้ประกอบกับการขึ้นเสียงสูงเพื่อเลียนแบบให้มีสำเนียงเหมือนภาษาอังกฤษแล้ว ยังพบร่วมกับการลากเสียงคำท้ายประโยคให้มากกว่าปกติกรณีที่ต้องแสดงแสดงความเกินจริง หรือเรียกร้องความสนใจ ซึ่งระดับที่เกินเลยกว่าปกติเข้าไปอีก ทำให้เกิดการบิดเบือน การออกเสียงภาษาตามปกติ จึงทำให้เกิดความตลกขบขันขึ้น เช่น โอเค โอชิงอะซิงงงงง..... เป็นต้น

1.3.3 การบีบเสียงให้แหลมเล็กร่วมกับการเน้นคำซ้ำ ๆ มากกว่าปกติ

ลาล่าใช้เทคนิคการบีบเสียงแหลมเล็ก ร่วมกับการออกเสียงเน้นซ้ำๆ ซึ่งคำที่พบบ่อย คือ คำว่า “โน่ว” เช่น โน่วๆๆๆ ยูโน่ว โอ้มายก๊อต, แอนด์เว็ดๆๆโย้วๆๆ, โน่วๆๆๆๆๆๆๆ ซอริ์ๆ และโน่วๆๆๆๆ ยูโน ไทยแดนซ์ เป็นต้น

1.3.4 การดัดแปลงเสียงโดยใช้เสียงลมร่วมกับการขึ้นเสียงสูงมากกว่าปกติ

การใช้เสียงลมถือเป็นการดัดแปลงเสียง หรือ speech modification อีกลักษณะหนึ่ง เพราะเป็นการทำให้มีลมออกมาจากปากมากกว่าปกติ โดยในตอนที่ อิ้น บางกอกนั้น ผู้ที่ทำปรีดลักษณะนี้ คือลาล่า โดยจะใช้เมื่อต้องการแสดงออกถึงความอ่อนหวาน และเซ็กซี่ เข้ายวนแบบผู้หญิง ตลอดจนใช้เรียกร้องความสนใจจากชายหนุ่ม ซึ่งมักจะแสดงประกอบกับท่าทางเซ็กซี่ และย้วยวนในแบบต่างๆ โดยมักใช้เสียงลมในการเรียกขาน หรือใช้กับคำลงท้ายประโยค

ตัวบทหลักหรือ เจ้าบ้าน (Host) ของปรีดประเภทนี้ มักเป็นคำเรียกขาน คำลงท้ายประโยค หรือคำที่ใช้เสียงลมอยู่แล้ว การใช้ปรีดโดยเพิ่มลมและเพิ่มเสียงสูงมากขึ้น จะทำให้คำที่พูดออกมานั้น ดูเซ็กซี่ เข้ายวนซึ่งแสดงถึงบุคลิกของลาล่า ดูเป็นผู้หญิงที่ทันสมัย สอดคล้องกับบุคลิกสาวอินเตอร์ของเธอ เช่น พี่คะ เฮียคะ หรือการทวนคำถาม ได้แก่ คำว่า ฮี

1.3.5 การบีบเสียงแหลมเล็ก และขึ้นเสียงสูงร่วมกับการเน้นจังหวะเร็วเร็วมากกว่าปกติ

มีการใช้จังหวะ (Rhythm) ที่เร็ว ประกอบกับการใช้เสียงสูง (High pitch level) ในการออกเสียงคำ ได้แก่ คำว่ามากมาย จะออกเสียงเป็นมั่งมั่ง

1.3.6 การดัดแปลงเสียงโดยเติมเสียงเสียดแทรกคือ /ส/ ท้ายพยางค์ ร่วมกับการขึ้นเสียงสูงมากกว่าปกติ

ผู้วิจัยพบว่า ในตอนอะเมซิ่ง ไทยแลนด์ มีประวัติจากการใช้เสียงลม คือ เสียง /ส/ เติมเข้าไปท้ายประโยคเพื่อเลียนแบบเสียง /s/ ในภาษาอังกฤษอยู่เป็นจำนวนมาก โดยพบว่าลาล่าจะเป็นตัวที่ใช้ประวัติลักษณะเช่นนี้ ใช้เมื่อต้องการสร้างให้คำหรือประโยคนั้นๆ มีลักษณะที่เลียนแบบ (pastiche) ภาษาอังกฤษ เนื่องจากคำในภาษาอังกฤษนั้นมีการเติมเสียง /s/ ท้ายพยางค์เมื่อต้องการให้เป็นพหูพจน์ ในขณะที่ภาษาไทยไม่มี จึงเป็นวิธีหนึ่งในการบิดเบือน ไวยากรณ์ภาษาไทย จึงทำให้เกิดความตลกขบขัน

นอกจากนี้ ยังพบประวัติแบบอื่นๆ ปรากฏอยู่บ้างเล็กน้อย เช่น

1.3.7 การดัดแปลงเสียงให้มีลักษณะเหมือนคนพูดไม่ชัดร่วมกับการลากเสียงยาวมากกว่าปกติ

พบลูลู่ทำประวัติลักษณะนี้ ในตอนไลฟ์ อิน บางกอก ได้แก่ ปีสี่อะ ปูลู่ท้ายแหล้ววว

1.3.8 การดัดแปลงเสียงพูดไม่ชัดร่วมกับการขึ้นเสียงสูงและใช้เสียงดังผิดปกติ

พบลูลู่ทำประวัติลักษณะนี้ ในตอนเดอะโชว์ มาสโก สะออน คือ ตอนที่ลูลู่เลียนแบบเสียงของอาจารย์แม่ (สุณี) ได้แก่ มันต้องหยั่งงั้นะลาล่า เตียนว่าอย่างเงี้ย ถู้อ้อที่สุดแล้ว

จากผลการวิเคราะห์ประวัติจากวีจันภาษา จะเห็นได้ว่า ลาล่านั้นเป็นตัวแสดงที่ใช้เทคนิคการทำประวัติมากที่สุด เช่น การดัดแปลงเสียงให้แหลมเล็ก การขึ้นเสียงสูง การลากเสียงยาว การใช้เสียงลม เสียงนาสิก การใช้จังหวะเร็วเร็ว ฯลฯ ซึ่งในเรื่องนี้ลาล่าให้ความเห็นว่า

“มันเป็นหลักในการทำให้ตลกคะ คือทำในสิ่งที่คนไม่คาดคิด คนปกติเค้าไม่พูดอย่างเนี้ยหรือกคะ มันเป็นหลักปกติคือทำในสิ่งที่คนส่วนใหญ่เค้าไม่ทำกัน คือพอถึงตอนหน้างาน เราใส่เต็มที่ อะไรก็ได้ที่ดูแปลก เกินจริงเข้าไว้ ใส่เต็มที่ พอเห็นคนดูหัวเราะก็โอเค ใส่อีก เพิ่มอีก”

ส่วนอดีตเสริมว่า “แต่ต้องทำแล้วไม่ให้น่าเกลียด ให้อยู่ในความน่ารัก ความพอดี ถ้าน่าเกลียดไปมันก็ไม่ใช่แบบของเรา”

2. ประสิทธิภาพสื่อสารที่เกิดจากการใช้วัจนภาษา (Para Non-verbal language) ได้แก่

ตามทฤษฎีเรื่องอารมณ์ขันนั้น ความตลกหรืออารมณ์ขันของมนุษย์จะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยการที่คนเราพบเจอสิ่งที่เป็นขบขันไปจากปกติ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าการแสดงออกต่างๆ ที่เกินเลย ถือเป็นวิธีการสำคัญที่ใช้ในการสร้างความขบขันจากปกติ อันนำมาซึ่งเสียงหัวเราะ ดังนั้นในบริบทของการแสดงตลก เช่น การแสดงของโปงลางสะออน เราจะพบการแสดงอาการต่างๆ ในระดับที่มากกว่าความเป็นจริงอยู่แล้ว

แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่า การแสดงตลกของโปงลางสะออนนั้น มีการแสดงออกในระดับที่มากกว่าความเป็นจริงมากขึ้นไปอีก ผู้วิจัยพบตัวบทที่เกิดขึ้นเกินมากกว่าความตลกปกติ หรือตัวบทที่ไม่จำเป็นต้องทำ ลักษณะดังกล่าว จึงมีลักษณะเป็นประสิทธิภาพของการสื่อสาร อย่างไรก็ตามเกณฑ์ที่จะแบ่งว่าการแสดงออกในระดับใดจึงจะเป็นประสิทธิภาพ (หรือลักษณะเกินเลยที่เกิดจากการแสดงตลก) นั้น ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ของแต่ละบุคคล ว่าเท่าใดจึงจะเกินตลกปกติ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่า มีลักษณะที่เกินเลย หรือลักษณะข้างเคียงที่เกิดขึ้นจากตัวบทปกติอย่างแน่นอน

ในระดับของประสิทธิภาพจากวัจนภาษาเพียงอย่างเดียว นั้น พบลักษณะของประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพที่เกิดจากรูปลักษณ์ภายนอก (Appearance)

ผู้วิจัยพบประสิทธิภาพที่เกิดจากรูปลักษณ์ภายนอกที่สำคัญ คือ ประสิทธิภาพจากเครื่องประดับในลักษณะที่เกินจากปกติ ได้แก่ การตัดดอกไม้ที่มีขนาดใหญ่เกินไปอย่างเห็นได้ชัดของลาล่า ซึ่งมีลักษณะเป็นประสิทธิภาพ (Obligatory Parasite) เพราะจะปรากฏอยู่เสมอตลอดเวลาการแสดง (ยกเว้นบางครั้งที่ต้องสวมบทบาทเป็นตัวละครอื่น) โดยพบในการแสดงทั้ง 3 ตอน อย่างไรก็ตามตอนที่ 2 และ 3 จะพบในตัวแสดงที่เพิ่มขึ้นมา คือ จีจี แต่จะเปลี่ยนจากการตัดดอกไม้ที่หู มาเป็นการติดตรงหน้าอกแทน

นอกจากนี้ ยังมีลักษณะของประสิทธิภาพเฉพาะกาล (Facultative parasite) ซึ่งปรากฏในนักแสดงประกอบที่รับบทบาทเปลี่ยนไปตามการวางโครงเรื่อง ซึ่งจะการแต่งกายก็จะเปลี่ยนไปตามบทบาทที่ได้รับ ด้วยการใช้อุปกรณ์แต่งกายบางชิ้นของตัวละคร ทั้งนี้ในตอนที่ 3 ยังมีการเพิ่มประสิทธิภาพจากเครื่องแต่งกายของลู่อู คือ ใส่รองเท้าดำนา (พาสติกสีแดง) ซึ่งไม่เข้ากับชุดนางรำแต่ถูกใส่อยู่ที่เท้าของลู่อูตลอดการแสดง จึงถือเป็นประสิทธิภาพสื่อสารจากการแต่งกายด้วย

จากการสัมภาษณ์อดีต และลาล่า ไปกลางสะออน ถึงลักษณะที่เกินเลยจากการใช้เครื่องแต่งกาย พบว่าเครื่องแต่งกายที่มีลักษณะดังกล่าว ประสบความสำเร็จในการสร้างความขบขันให้กับผู้ชมได้ ด้วยวิธีการที่ทำให้เกิดการสร้างความประหลาดใจ (surprise) โดยอดีตให้สัมภาษณ์ว่า

“อันนี้เป็นลักษณะของการเล่นให้คนมีความสุขคือ ทำในสิ่งที่คนดูไม่คาดคิด คือ ไม่คาดว่าจะเป็น มันก็เลยตลก ส่วนดอกไม้เนี่ย น้องเค้าคิดขึ้นมาเอง วันนั้นเค้าลืมนดอกไม้ส่วนตัวอันเล็กไว้ แต่ด้วยความที่ตื้อก็เลยใส่ดอกไม้อันใหญ่ออกมา ปรากฏว่าได้ผลตอบรับที่ดี คนดูสนุก ก็เลยต่อไปเป็นมุกอื่นๆ อย่างคำพูดที่ว่า ไปซื้อที่ไหนมา..แล้วตอบว่า ปารีต พารีต จนเพี้ยน เป็น พาทูร์ต มันก็จะเป็นมุกต่อเนื่องที่มาทีหลังเอง”

ลาล่า “ใช่ค่ะ คือ อันนี้เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยแรกๆ คือวันนั้นลืมนดอกไม้ที่ตัดมา ด้วยความคิดสนุกก็เลยเอาอันใหญ่ติดออกมาซะเลย ปรากฏว่าฮามาก ออกมาก็ฮากันเลย จำได้ว่าฆ่าตัวเองนานมาก คนดูก็ฮา ยิ่งทำอะไรเวอร์ฟสมเข้าไปอีก ทีนี้ก็เลยติดมาตลอด กลายเป็นบุคลิกประจำตัว”

กล่าวโดยสรุปคือ ลักษณะเกินเลยจากตัวบทปกติหรือปรกติการสื่อสารนั้น สามารถสร้างความตลกขบขันได้ เนื่องจากปรตินั้นสามารถสร้างความน่าประหลาดใจ หรือไม่คาดคิดให้กับคนดู จึงเกิดเสียงหัวเราะขึ้น ตัวบทหลัก หรือ เจ้าบ้าน (Host) ของปรตินี้ คือ การตัดดอกไม้ของนางรำ โดยการตัดดอกไม้เป็นลักษณะประจำของชุดนางรำในวงโปงลางทางภาคอีสาน โดยนักแสดงใช้วิธีการสร้างความตลกขบขัน ด้วยปรติจากการเพิ่มขนาดดอกไม้ ให้ใหญ่กว่าปกติเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามเนื่องจากปรติของลาล่า หรือจี้จี้ มีลักษณะเป็นปรติถาวร ซึ่งเกิดขึ้นทุกครั้งที่การแสดง ดังนั้นปรตินี้อาจสร้างความตลกเพียงในระยะแรกๆของการแสดง หรือในกรณีที่ผู้ชมเคยเห็นการติดดอกไม้ขนาดใหญ่เท่านี้มาก่อน แต่พอชมการแสดงไปสักระยะหนึ่ง ปรติประเภทการดัดแปลงเสียงลักษณะนี้ อาจไม่สร้างความรู้สึกตลก เนื่องจากผู้ชมไม่รู้สึกเบี่ยงเบนไปจากปกติ ความตลกขบขันจึงไม่เกิดขึ้น

2.2 ปรติที่เกิดจากการแสดงออกทางสีหน้าและแววตา (Facial Expression and use of eyes)

การแสดงออกทางสีหน้าและแววตาในระดับที่มากกว่าปกติ ถือเป็นปรติจากอวัจนภาษารูปแบบหนึ่งตามแนวคิด parakinesics ของ R.L. Birdwhistell (1961) เนื่องจากเป็นลักษณะของ action qualifier คือการขยายระดับการเคลื่อนไหวอวัยวะทั้งด้าน ความเข้มข้นของการเกร็งกล้ามเนื้อ (intensity), ระยะเวลาที่ใช้ในการเคลื่อนไหวอวัยวะ (duration) และช่วงความกว้างของพื้นที่ในการเคลื่อนไหวอวัยวะ (range) ให้มีระดับที่มากกว่าปกติ ซึ่งการแสดงของโปงลางสะออน จะพบการใช้ปรติจากสีหน้าและแววตา เช่น การทำหน้าตาบูดเบี้ยว การทำตาเบิกโพลง การอ้า

ปากกว้าง การจับปากจับคอกในการพูดด้วยระดับที่เกินเลย หรือเบี่ยงเบนออกไปในระดับที่จากปกติเป็นอย่างมาก ซึ่งกระทำโดยลาล่า ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า การแสดงปรสิติดังกล่าวมักจะสัมพันธ์กับการใช้ปรสิตโดยวัจนภาษา กล่าวคือ เมื่อนักแสดงออกเสียงในลักษณะต่างๆที่เกินกว่าปกติ ก็มักจะแสดงพร้อมกับการขยับอวัยวะบนใบหน้า ไม่ว่าจะเป็นตา หรือปากซึ่งเป็นอวัยวะที่เห็นการเคลื่อนไหวได้อย่างชัดเจนให้มากกว่าปกติ ดังนั้น จึงจัดอยู่ในกลุ่มของปรสิตจากการใช้วัจนภาษา และอวัจนภาษาร่วมกัน ซึ่งผู้วิจัยจะอธิบายไว้ในหัวข้อต่อไป

อย่างไรก็ตาม ในระดับของการใช้ปรสิตโดยอวัจนภาษาเพียงอย่างเดียวโดยไม่ได้กระทำร่วมกับปรสิตจากวัจนภาษานั้น ผู้วิจัยพบเพียงครั้งเดียวในตอน ไลฟ์ อิน บางกอก ช่วงที่ลาล่าแลบลิ้นเพื่อชิมลัมตำ นอกจากนั้นแล้วเป็นการใช้สีหน้าและแววตาร่วมกับปรสิตจากวัจนภาษาแทบทั้งสิ้น

2.3 ปรสิตที่เกิดจากการเคลื่อนไหวและท่าทางของร่างกาย (Gesture and Posture)

ลักษณะการแสดงออกของท่าทาง การเคลื่อนไหวของร่างกาย ในลักษณะที่มากกว่าปกติ ถือเป็นปรสิตจากอวัจนภาษารูปแบบหนึ่งตามแนวคิด parakinesics ของ R.L. Birdwhistell (1961) เนื่องจากเป็นการลักษณะของการทำ action qualifier คือการขยายระดับการเคลื่อนไหว อวัยวะทั้งด้าน ความเข้มข้นของการเกร็งกล้ามเนื้อ (intensity), ระยะเวลาที่ใช้ในการเคลื่อนไหว (duration) และช่วงความกว้างของพื้นที่ในการเคลื่อนไหวอวัยวะ (range) ให้มีระดับที่มากกว่าปกติ ซึ่งในที่นี่อวัยวะที่เห็นการเคลื่อนไหวที่เกินเลยอย่างชัดเจน ได้แก่ แขน ขาทั้งสองข้างเป็นหลัก

ทั้งนี้ในการแสดงท่าทางและการเคลื่อนไหวของนักแสดง จะมีการเพิ่มระดับของที่เกินจริงจากการเคลื่อนไหวปกติเข้าไป โดยผู้วิจัยพบว่า นักแสดงจะใช้ปรสิตอวัจนภาษาให้มากขึ้น เมื่อต้องการให้ระดับของความตลกมีมากขึ้น เช่น การหมุนตัว บิดไปบิดมาเวลาเดิน การเลียนแบบท่าวิ่งของตัวการ์ตูน ที่มักไขว่มีมือและขาค้างเอาไว้ ก่อนจะออกตัววิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า มีลักษณะของการเคลื่อนไหวท่าทาง ด้วยการเดินอย่างสุดเหวี่ยง เมื่อเล่นมุกจบ ซึ่งการแสดงท่าทางดังกล่าว ไม่ได้เกี่ยวข้องกับมุกที่ใช้เล่น แต่เป็นลักษณะเกินเลยที่ถูกขยายออกมา หลังจากการเล่นมุกจบเพื่อแสดงความดีใจ หรือความสะใจที่เล่นมุกนั้นสำเร็จ ผู้วิจัยจึงถือเป็นปรสิตที่เกิดขึ้นในการแสดงตลกด้วย

ในส่วนของอวัจนภาษา ที่ใช้ในการแสดงตลกนั้น อี๊ด ให้ความเห็นว่า คำพูดกับท่าทางส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กัน แต่ไม่สามารถแยกได้ว่าอะไรเด่นกว่ากัน เนื่องจากมุกตลกประกอบด้วยหลายส่วน อย่างไรก็ตามอี๊ดให้ความเห็นว่า ถ้าจะเกิดความตลก ก็ต้องให้อิโหว่หรือว่าความเป็นจริง ซึ่งในความเห็นอี๊ดคิดว่ามีลักษณะเหมือนการ์ตูน โดยอี๊ดให้สัมภาษณ์ว่า

“ท่าทางต้องสัมพันธ์กัน (กับคำพูด) ครับ ที่ทำไปมันไม่ใช่ธรรมชาติ ลักษณะการสื่อสารมันต้องเวอร์เกินจริง อย่างตกใจก็ต้อง ฮ้าว!! (แสดงท่าทาง และเหลือกตาให้ดูว่าเวอร์เกินจริง) คำนี้เรียกว่ามันเหมือนการ์ตูน สังเกตได้ว่าการแสดงของโปงกลางบนเวทีจะเวอร์ๆหน่อย คล้ายการ์ตูนหลุดจากชีวิตจริง เพราะใช้ท่าทางเยอะ”

กล่าวโดยสรุปคือ ประสิทธิภาพของวัจนภาษานั้น สามารถสร้างความขบขันให้เกิดขึ้นในการแสดงตลกได้ เนื่องจากลักษณะที่เกินเลยดังกล่าว ทำให้เกิดความคาดไม่ถึง และเบี่ยงไปจากลักษณะปกติที่ควรจะเป็น โดยนักแสดงมองว่า การแสดงออกเหล่านั้นเหมือนลักษณะของการ์ตูนคือความโอเวอร์ จึงสร้างความตลกขบขันขึ้นได้

3. ประสิทธิภาพที่เกิดจากการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาร่วมกัน

ผู้วิจัยพบว่าในการแสดงตลกของโปงกลางสะออนนั้น ประสิทธิภาพส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในการแสดง จะเกิดจากการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาที่แสดงออกพร้อมกันในคราวเดียว เพื่อให้การแสดงนั้นเกินระดับความจริงมากขึ้นไปอีก โดยใช้ประสิทธิภาพจากเสียงพูด ได้แก่ การดัดแปลงเสียง และท่วงทำนองของเสียง ที่แปลง หรือขยาย (Vocal Qualifier) ให้มากกว่าปกติ โดยจะทำงานร่วมกับประสิทธิภาพจากอวัจนภาษา ด้วยการขยายสีหน้า แววตา และท่าทางการเคลื่อนไหว (Action Qualifier) ให้มีระดับที่มากกว่าปกติ ซึ่งเมื่อใช้ประสิทธิภาพทุกอย่างประกอบกัน ก็จะช่วยสร้างระดับความเกินเลยได้มากขึ้น นำไปสู่การละเมิดความหมายในระดับปกติ เพื่อมุ่งให้เกิดความตลกขบขันได้มากที่สุด

ในระดับของการใช้ประสิทธิภาพจากวัจนภาษา ร่วมกับประสิทธิภาพจากอวัจนภาษานั้น ผู้วิจัยพบลักษณะประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1 ประสิทธิภาพจากการดัดแปลงเสียง ร่วมกับการแสดงสีหน้าและแววตาที่มากกว่าปกติ

ผู้วิจัยพบว่า มีการใช้ประสิทธิภาพจากการดัดแปลงเสียงในรูปแบบต่างๆ ประกอบกับการแสดงออกด้วยสีหน้า และแววตาที่มากกว่าปกติ เช่น การทำตาเบิกโพลง การทำปากบูดเบี้ยว การเหลือกคิ้วและตาไปมาพร้อมๆกับการพูด ซึ่งส่วนใหญ่จะกระทำโดยลาล่า ได้แก่

3.1.1 การดัดแปลงเสียงให้มีลักษณะคล้ายคำในภาษาอังกฤษร่วมกับการแสดงสีหน้าและแววตาที่มากกว่าปกติ

3.2 ประสิทธิภาพการดัดแปลงเสียงและการใช้ท่วงทำนองของเสียงร่วมกับการแสดง สีหน้าและแววตาที่มากกว่าปกติ

เทคนิคที่นักแสดงใช้บ่อยครั้งในการทำประสิทธิ์ คือวิธีการร่วมกันระหว่างการดัดแปลงเสียง และการใช้โทนเสียงควบคู่กันไป เนื่องด้วยบุคลิกของลูลูและลาล่าซึ่งเป็นนักแสดงหลักจะใช้ประสิทธิ์ ประเภทการดัดแปลงเสียงเป็นบุคลิกประจำตัว ดังนั้น เมื่อนำไปผนวกกับวิธีการใช้ท่วงทำนองเสียง และการแสดงสีหน้าของแต่ละคนที่มากกว่าปกติ ก็จะทำให้มีลักษณะที่มากกว่าความเป็นจริง ยิ่งขึ้นไปอีก ได้แก่

3.2.1 การบีบเสียงแหลมเล็กและใช้เสียงสูงและลากเสียงยาว ร่วมกับการแสดงสีหน้า และแววตาที่มากกว่าปกติ

3.2.2 การบีบเสียงแหลมเล็กร่วมกับการเน้นเสียงซ้ำๆร่วมกับการแสดงสีหน้าและ แววตาที่มากกว่าปกติ

3.3 ประสิทธิภาพการดัดแปลงเสียงและการใช้ท่วงทำนองของเสียง ร่วมกับการแสดง ท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.3.1 การดัดแปลงเสียงพูดไม่ชัดและขึ้นเสียงสูงและใช้เสียงดังร่วมกับการแสดงท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.4 ประสิทธิภาพการดัดแปลงเสียง ร่วมกับการแสดงสีหน้า แววตา และท่าทางการ เคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ ได้แก่

3.4.1 การบีบเสียงแหลมเล็กและใช้เสียงสูงร่วมกับการแสดงสีหน้า แววตา และท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.4.2 การดัดแปลงเสียงเลียนแบบการใช้ลูกคอเวลาร้องเพลง ร่วมกับการแสดงสีหน้า แววตา และท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.4.3 การดัดแปลงเสียงโดยเติมเสียงเสียดแทรกคือ /ส/ ทำพยางค์ร่วมกับการแสดงสี หน้า แววตา และท่าทางการเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.5 ประสิทธิภาพการดัดแปลงเสียงและการใช้ท่วงทำนองของเสียง ร่วมกับการแสดง สีหน้า แววตา และท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

พบลักษณะของการทำประสิทธิ์ทุกประเภทร่วมกันหมดในคราวเดียวกัน ทั้งประสิทธิ์จากการ ดัดแปลงเสียง ท่วงทำนองของเสียง และการแสดงออกด้วยสีหน้า และท่าทางร่วมกัน โดยขยาย ทั้งหมดให้มีลักษณะที่เกินเลยกว่าปกติ ทั้งนี้ในการแสดงท่าทางและการเคลื่อนไหวของนักแสดงใน

ตอนไลฟ์ อิน บางกอกนี้ จะมีการเพิ่มระดับของที่เกินจริงจากการเคลื่อนไหวปกติเข้าไป โดยผู้วิจัยพบว่า นักแสดงจะใช้ปรสิตอวจนภาษาให้มากขึ้น เมื่อต้องการให้ระดับของความตลกมีมากขึ้น เช่น ใช้การแสดงสีหน้าที่มากกว่าปกติ ร่วมกับการหมุน บิดตัว ผายมือ หรือย่อตัวพร้อมกับการใช้เสียงพูด เพื่อมุ่งให้เกิดความตลกขบขันมากที่สุด ได้แก่

3.5.1 การบีบเสียงแหลมเล็กและใช้เสียงสูง ร่วมกับการแสดงสีหน้า แววดตา และท่าทางการเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.5.2 การบีบเสียงแหลมเล็กและใช้เสียงสูงและลากเสียงยาว ร่วมกับการแสดงสีหน้า แววดตา และท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.5.3 การบีบเสียงแหลมเล็กและใช้เสียงสูงและเน้นเสียงดัง ร่วมกับการแสดงสีหน้า แววดตา และท่าทางการเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.5.4 การบีบเสียงแหลมเล็ก และการซ้ำคำ ร่วมกับการแสดงสีหน้า แววดตา และท่าทางการเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.5.4 การดัดแปลงเสียงด้วยการใช้เสียงลมและการขึ้นเสียงสูงร่วมกับการแสดงสีหน้า แววดตา และท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.5.5 การดัดแปลงเสียงโดยเติมเสียงเสียดแทรกคือ /ส/ ทำยพยางค์ และการขึ้นเสียงสูง ร่วมกับการแสดงออกด้วยสีหน้าและแววดตาที่มากกว่าปกติ

3.5.6 การดัดแปลงเสียงพูดไม่ชัด และขึ้นเสียงสูงและเน้นคำซ้ำๆร่วมกับการแสดงสีหน้า แววดตา และท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.6 ประสิตจากการใช้ท่วงทำนองของเสียงร่วมกับแสดงสีหน้าและแววดตาที่มากกว่าปกติ

พบลักษณะของประสิตจากการใช้ท่วงทำนองของเสียง ประกอบกับการแสดงออกด้วยสีหน้า และแววดตาที่มากกว่าปกติ เช่น การทำตาเบิกโพลง การทำปากบูดเบี้ยว การเหลือกคิ้วและตาไปมาพร้อมๆกับการพูด ซึ่งส่วนใหญ่จะกระทำโดยลาล่า ได้แก่

3.6.1 การใช้เสียงดังและลากเสียงยาวร่วมกับการแสดงสีหน้าและแววดตาที่มากกว่าปกติ

3.7 ประสิตจากการใช้ท่วงทำนองของเสียง ร่วมกับการแสดงสีหน้า แววดตา และท่าทางการเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

3.7.1 การขึ้นเสียงสูงและใช้เสียงดัง ร่วมกับการแสดงสีหน้า แววดตา และท่าทางการเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสื่อสารที่เกิดขึ้นภายในตัวบททั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถสร้างความตกลงขั้นสูงให้การแสดงได้ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพการสื่อสารที่ใช้เป็นการล้อเลียน หรือเป็นพหุติยบท (Hypertextuality)

คือ ประสิทธิภาพที่สร้างจากการล้อเลียนตัวบทเดิม ซึ่งประกอบด้วยการใช้การเลียนแบบ (pastiche) และบิดเบือน (parody) จากตัวบทเดิม ทำให้เกิดกลไกของเรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้ หรือเกิดความเบี่ยงเบนไปจากปกติ จึงเกิดความตกลงขั้นสูงขึ้น ได้แก่ ประสิทธิภาพการดัดแปลงเสียง และ ประสิทธิภาพการอุปโลกน์ภายนอก

วิธีการสร้างความตกลง

การเลียนแบบ(pastiche)	การบิดเบือน(Parody)
การเลียนแบบการพูดภาษาไทยของชาวพม่า	บิดเบือนโดยออกเสียงภาษาไทยไม่ชัด
การเลียนแบบสำเนียงในภาษาต่างๆ เช่น อังกฤษ จีน เขมร พม่า	บิดเบือนการออกเสียงคำที่ถูกต้องในภาษานั้นๆ
การดัดแปลงเสียงเป็นคำที่ไม่มี ความหมาย	บิดเบือนเสียงในภาษาปกติ
การดัดแปลงเสียงขึ้นจมูกเป็นเสียงนาสิก	ใช้วิธีบีบจมูกให้เสียงอู้อี้มากกว่าปกติ
การแต่งตัวเลียนแบบนางรำ	บิดเบือนโดยใส่รองเท้าดำนาสีแดง 1 ช้าง

2. ประสิทธิภาพการสื่อสารที่ใช้เป็นการสร้างระดับความเกินเลยจากปกติ

ประสิทธิภาพที่ใช้เป็นการแสดงออกในระดับที่มากกว่าปกติ ทำให้เกิดความเกินเลยจากปกติ จึงสร้างความตกลงขั้นสูงขึ้น ได้แก่ ประสิทธิภาพท่วงทำนองของเสียง, ประสิทธิภาพสีหน้า ท่าทางการเคลื่อนไหว และประสิทธิภาพการอุปโลกน์ภายนอก

วิธีการสร้างความตกลง

วิธีการสร้างระดับความเกินเลย
การขึ้นเสียงสูงประกอบกับการลากเสียงยาวมากกว่าปกติ
การขึ้นเสียงสูงประกอบกับการเน้นคำซ้ำๆเป็นจำนวนมาก
การขึ้นเสียงสูงประกอบกับการเน้นเสียงดังมากกว่าปกติ
การใช้เสียงดังมากกว่าปกติ
การเน้นคำซ้ำๆประกอบกับการลากเสียงยาวมากกว่าปกติ

วิธีการสร้างระดับความเกินเลย
การใช้เสียงดังและลากเสียงยาวร่วมกับการแสดงสีหน้าและแววตาที่มากกว่าปกติ
การขึ้นเสียงสูงและใช้เสียงดัง ร่วมกับการแสดงสีหน้า แววตา และท่าทางการเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ
การตัดดอกไม้ของนางรำที่มีขนาดใหญ่กว่าปกติเป็นอย่างมาก
ปรสติดจากการแสดงออกทางสีหน้าและแววตา ได้แก่ การเคลื่อนไหวอวัยวะบนใบหน้าในลักษณะที่มากกว่าปกติ
ปรสติดจากการเคลื่อนไหวและท่าทางของร่างกาย ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ● เพิ่มระดับของการเคลื่อนไหวและท่าทางต่างๆของร่างกายในระดับที่มากกว่าปกติ ● การเต้นเป็นชุดอย่างสุดเหวี่ยงหลังจากที่เล่นมุกจบ

3. ปรสติดการสื่อสารที่ใช้เป็นการล้อเลียน หรือเป็นทุติยบท (Hypertextuality) ร่วมกับการสร้างระดับความเกินเลยจากปกติ

คือ ปรสติดที่ใช้ เป็นทั้งการเลียนแบบ การบิดเบือน ประกอบกับการสร้างระดับความเกินเลยร่วมกันทั้งหมดในคราวเดียว ได้แก่ ปรสติดจากการดัดแปลงเสียงร่วมกับท่วงทำนองของเสียง ร่วมกับการแสดงสีหน้า และท่าทางการเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

วิธีการสร้างความตลก

การเลียนแบบ(pastiche)	การบิดเบือน(Parody) และสร้างระดับความเกินเลย
การเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษ	การบีบเสียงให้มีลักษณะแหลมเล็กร่วมกับการใช้เสียงสูงมากกว่าปกติ
การเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษ	การบีบเสียงให้มีลักษณะแหลมเล็กร่วมกับการใช้เสียงสูงและลากเสียงยาวมากกว่าปกติ
การเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษ	การบีบเสียงให้มีลักษณะแหลมเล็กร่วมกับการเน้นคำซ้ำๆมากกว่าปกติ
การเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษ	การบีบเสียงแหลมเล็ก และขึ้นเสียงสูงร่วมกับการเน้นจังหวะเร็วเร็วกว่าปกติ
การเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษ	การดัดแปลงเสียงให้มีลักษณะคล้ายคำในภาษาอังกฤษ ร่วมกับการแสดงสีหน้าและแววตาที่มากกว่าปกติ
การเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษ	การบีบเสียงแหลมเล็กและใช้เสียงสูงและลากเสียงยาว ร่วมกับการแสดงสีหน้า และแววตาที่มากกว่าปกติ

การเลียนแบบ(pastiche)	การบิดเบือน(Parody) และสร้างระดับความเกินเลย
การเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษ	การบีบเสียงแหลมเล็กร่วมกับการเน้นเสียงซ้ำๆร่วมกับการแสดงสีหน้าและแววตาที่มากกว่าปกติ
การเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษ	การบีบเสียงแหลมเล็กและใช้เสียงสูงร่วมกับการแสดงสีหน้า แววตา และท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ
การเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษ	การบีบเสียงแหลมเล็กและใช้เสียงสูงและลากเสียงยาวร่วมกับการแสดงสีหน้า แววตา และท่าทางการเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ
การเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษ	การบีบเสียงแหลมเล็กและใช้เสียงสูงและเน้นเสียงดังร่วมกับการแสดงสีหน้า แววตา และท่าทางการเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ
การเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษ	การบีบเสียงแหลมเล็ก และการซ้ำคำ ร่วมกับการแสดงสีหน้า แววตา และท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ
การใช้เสียงลมในคำปกติ	การดัดแปลงเสียงโดยใช้เสียงลมร่วมกับการขึ้นเสียงสูงมากกว่าปกติ
การใช้เสียงลมในคำปกติ	การดัดแปลงเสียงด้วยการใช้เสียงลมและการขึ้นเสียงสูงร่วมกับการแสดงสีหน้า แววตา และท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ
การพูดภาษาไทยปกติ	การเติมเสียงเสียดแทรกคือ /ส/ ทำยพยางค์ ร่วมกับการขึ้นเสียงสูงมากกว่าปกติ
การพูดภาษาไทยปกติ	การดัดแปลงเสียงโดยเติมเสียงเสียดแทรกคือ /ส/ ทำยพยางค์ และการขึ้นเสียงสูง ร่วมกับการแสดงออกด้วยสีหน้าและแววตาที่มากกว่าปกติ
การพูดภาษาไทยปกติ	การดัดแปลงเสียงโดยเติมเสียงเสียดแทรกคือ /ส/ ทำยพยางค์ร่วมกับการแสดงสีหน้า แววตา และท่าทางการเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ
การพูดภาษาไทยปกติ	การดัดแปลงเสียงให้มีลักษณะเหมือนคนพูดไม่ชัดร่วมกับการลากเสียงยาวมากกว่าปกติ

การเลียนแบบ(pastiche)	การบิดเบือน(Parody) และสร้างระดับความเกินเลย
การพูดภาษาไทยปกติ	การดัดแปลงเสียงพูดไม่ชัดร่วมกับการขึ้นเสียงสูงและใช้เสียงดังผิดปกติ
การพูดภาษาไทยปกติ	การดัดแปลงเสียงพูดไม่ชัดและขึ้นเสียงสูงและใช้เสียงดังร่วมกับการแสดงท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ
การพูดภาษาไทยปกติ	การดัดแปลงเสียงพูดไม่ชัด และขึ้นเสียงสูงและเน้นคำซ้ำๆร่วมกับการแสดงสีหน้า แววตา และท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ
การเลียนแบบการใช้ลูกคอเวลาร้องเพลง	ใช้การแสดงสีหน้า แววตา และท่าทาง การเคลื่อนไหวที่มากกว่าปกติ

4. ประสิทธิภาพสื่อสารที่ใช้เป็นการหยุด (pause) หรือการเว้นวรรค (punctuation) ทำให้เกิดการสร้างจังหวะในการตลก

การหยุดถือเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุดสิ่งหนึ่งในการแสดงตลก เพราะการหยุดจะทำให้เกิดจังหวะ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดว่า มุกที่เล่นออกไปนั้น ตลกหรือไม่ตลก โดยการหยุด(เพื่อสร้างจังหวะ)นั้น จะทำให้มุกในการแสดงตลกเกิดการคลี่คลายตัวเองใน 2 ลักษณะ คือ 1. การหยุดเปรียบเสมือนการ ทิ้งจังหวะให้ผู้ชมได้ติดตามมุกที่นักแสดงเล่น เพราะเมื่อวันระยะไปช่วงหนึ่ง ผู้ชมก็จะมีโอกาสเข้าใจ (get) กับมุกตลกที่นักแสดงทำ ส่วนลักษณะที่ 2 การหยุดเปรียบเสมือนสัญญาณที่ทำให้เกิดจังหวะในการโต้ตอบของอีกฝ่าย โดยคนดูจะเข้าใจมุกที่คนแรกปูมา จากการที่คนแรกหยุดเพื่อให้คนที่สองแก้มุกหรือเฉลยมุกให้ หรือที่เรียกว่าการตบมุกหรือแก้มุกระหว่างกันและกันของนักแสดง

จากการวิเคราะห์ เนื้อหาการแสดงของวีซีดีทั้ง 3 ตอนของโปงกลางสะออนนั้น ทำให้ผู้วิจัยพบว่าเทคนิคในการสร้างความตลกขบขันให้กับการแสดงของโปงกลางสะออนนั้น มาจากการใช้ประสิทธิภาพสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นประสิทธิภาพที่เกิดจากวัจนภาษา หรือ อวัจนภาษา หรือการใช้ร่วมกันทั้งสองประการ โดยผู้วิจัยพบว่าตัวบทหลัก หรือ เจ้าบ้าน (Host) ที่ประสิทธิภาพจะไปเกาะอยู่นั้น สามารถแบ่งแยกได้ตามบุคลิก ที่เด่นชัดของตัวละครที่ทำประสิทธิภาพอยู่เสมออย่างเช่น ลาล่า ลูลู่ โดยประสิทธิภาพจากลาล่านั้น จะเกิดจากตัวบทหลัก คือการแสดงบุคลิกเป็นสาวลูกครึ่งอินเตอร์ ที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ มีความกล้า ความมั่นใจแบบสาวสมัยใหม่ โดยพบว่า ตัว

บทหลัก หรือ เจ้าบ้านที่ใช้ (Host) ได้แก่ คำในภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มักเป็นคำง่าย ๆ หรือการพูดภาษาไทยสลับกับภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีเลียนสำเนียงภาษาอังกฤษอย่างคล่องแคล่ว โดยเรื่องราวส่วนใหญ่ที่พูดถึงจะสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการยกสถานะการเป็นสาวอีสานว่าไม่ได้ล้าหลังกว่าผู้ใด เช่น การเล่าถึงชีวิตเมื่อเรียนอยู่ต่างประเทศ ความเป็นอยู่ที่มีระดับ การรับประทานอาหารดีๆ รวมไปถึงการมีเสื้อผ้า แฟชั่น เทคโนโลยีต่างๆที่ทันสมัยใช้ ไปจนกระทั่งความกล้าในการแสดงความรู้สึก เช่น เป็นฝ่ายแซว หรือจีบผู้ชายก่อน

ส่วนบุคคลิกของลูลูนัน ถูกวางให้เป็นสาวชาวพม่าที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย ดังนั้นตัวบทหลักที่ใช้ ก็คือการพูดภาษาไทย ซึ่งทำให้เกิดปริศนิตด้วยการดัดแปลงเสียงให้พูดไม่ชัด แต่ในความเป็นสาวต่างดาวของลูลูนัน เรื่องราวที่น่าเสนอ แสดงให้เห็นว่า ผู้สร้างได้วางบทบาทของเธอไว้ดีกว่า ลาล่า แต่อย่างไรก็ตามเธอก็พยายามแสดงความฉลาด และรอบรู้ไม่น้อยไปกว่า ลาล่า เช่น ความสามารถในการแข่งขันเรื่องต่างๆกับ ลาล่า ความมีไหวพริบ โดยมักจะเป็นตัวละครที่ตามปัญหาเธอไว้อยู่เสมอ

นอกจากนี้ตัวละครอื่นๆ ที่พบการใช้ปริศนิตบ้าง เช่น อี๊ด ก็ปรากฏการใช้ปริศนิตที่มีตัวบทหลัก เป็นสำเนียงในภาษาต่างๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน การโต้ตอบภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติอย่างคล่องแคล่ว ซึ่งจากวิธีการทั้งหมดที่นักแสดงใช้ ก็แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการยกสถานะ หรือเลื่อนชั้นทางสังคม ของคนกลุ่มด้อยกว่า หรือ คนอีสาน และวัฒนธรรมของสาวอีสานว่ามีดีไม่น้อยหน้าใครในสังคม

ปริศนิตระดับภายนอกตัวบท (Ectoparasite) คือ ปริศนิตที่อยู่รอบๆ ตัวบทหลัก หรือระดับการนำเสนอวิธีดี ประกอบด้วย

ในสื่อวีซีดีนั้น เนื้อหาในการแสดงตลกถือเป็นตัวบทหลักที่ผู้รับสารต้องการรับชม ดังนั้นส่วนอื่นๆที่ประกอบเข้ามาในระดับการนำเสนอสื่อวีซีดี เช่น การเพิ่มภาพไตเติ้ล กราฟฟิก การตัดต่อภาพ การซูมกล้อง ถือเป็นลักษณะข้างเคียงที่เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากการตัวบทหลักจึงมีลักษณะเป็นปริศนิตการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม งานวิจัยชิ้นนี้ มีขอบเขตการศึกษาเพียงปริศนิตที่ทำให้เกิดความตลกเท่านั้น ดังนั้นปริศนิตการสื่อสารในระดับการนำเสนอวิธีดีที่ทำให้เกิดความตลกจึงมีอยู่เฉพาะช่วงการแสดงเท่านั้น

ประสิทธิภาพสื่อสารในระดับการนำเสนอการแสดงตลกของโปงลางสะออน ได้แก่

1. การใช้ตัดต่อภาพ และการใช้มุกกล้อง ให้เห็นการเล่นมุกตลกต่างๆของนักแสดงอย่างชัดเจน

การใช้เทคนิคทางด้านกล้องและการตัดต่อ เช่น เลือคมุกกล้อง เลือกรูปภาพ หรือการซูมกล้อง การแพนกล้อง ซึ่งถือเป็นลักษณะข้างเคียงที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอการแสดงในรูปแบบวีซีดี โดยประสิทธิภาพนี้จะช่วยให้เนื้อหาการแสดงมีความน่าสนใจมากขึ้น เนื่องจากในการบันทึกภาพวีดีโอนั้น จะสามารถใช้เทคนิคต่างๆด้านการถ่ายภาพ เช่น การซูมกล้อง การแพนกล้อง หรือการบันทึกภาพหลายมุม ซึ่งเมื่อนำภาพดังกล่าวมาตัดต่อลงบนวีซีดี จะสามารถทำให้ผู้ชมที่บ้านที่ไม่ได้เข้าไปชมการแสดงสด ณ สถานที่จริง มีโอกาสในการเห็นภาพในระยะใกล้ หรือภาพในมุมที่ชัดเจน ที่นักแสดงเล่นมุกตลกไม่ว่าจะจากคำพูดหรือกริยาท่าทาง จึงช่วยเสริมให้เห็นมุกตลกนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น(ถูกเร้าให้ตลกได้ง่ายขึ้น) ทำให้การชมจากวีซีดีได้อรรถรสเพิ่มมากขึ้น เมื่อเทียบกับการชมจากสถานที่จริง

นอกจากนี้ประสิทธิภาพการตัดต่อภาพ และมุกกล้องดังกล่าว ยังมีส่วนสำคัญที่ทำให้การใช้ประสิทธิภาพและอวัจนภาษาสื่อสารได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ การซูม กล้อง เพื่อให้เห็นใบหน้า และอวัยวะที่ทำปรสิตให้เห็นได้อย่างชัดเจน เช่น ผู้ชมวีซีดีเห็นภาพใบหน้าที่ยุบ เบี้ยว ดวงตาที่เบิกโพลงอย่างชัดเจน หรือการซูม อวัยวะ เครื่องแต่งกายตามที่คุณแสดงเล่นมุกโต้ตอบกัน ก็จะทำให้เห็นลักษณะที่เกินเลยหรือความเบี่ยงเบนไปจากปกติได้อย่างชัดเจนขึ้น จึงกระตุ้นเร้าให้ผู้ชมวีซีดีเกิดความตลกได้ง่ายขึ้น

จากการสัมภาษณ์นายอภิชาติ กาญจนวิจิตร ผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัทอาร์ สยาม จำกัด ผู้ควบคุมการผลิตวีซีดีทั้ง 3 ชุดของโปงลางสะออน ในเรื่องการเลือกภาพ และเทคนิคการตัดต่อ ของวีซีดีโปงลาง ได้ให้ความเห็นว่า ไม่ว่าจะการแสดงอะไรอะไรก็ตาม เช่น ละคร ภาพยนตร์ ไม่เฉพาะการแสดงตลก การเลือกภาพ และมุกกล้องถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะใช้ถ่ายทอดอารมณ์สู่ผู้ชม ซึ่งในการแสดงตลกนั้น หลักการง่ายๆก็คือ การทำให้เห็นมุกที่แสดงนั้นได้ชัดเจนที่สุด ไม่ว่าจะเป็นท่าทางบนเวที หรือ ผู้ร่วมแสดง โดยนายอภิชาติให้สัมภาษณ์ว่า

“จริงๆไม่เฉพาะตลกหรือที่สื่อสารด้วยมุกกล้อง หรือภาพ พี่ว่าทุกอย่างแหละ ทั้งหนัง ทั้งละคร หลักการง่ายๆก็คือเลือกภาพที่สื่ออารมณ์มากที่สุด อย่างโปงลางปกติถ่ายเวทีประมาณ 2 กล้อง นอกนั้นเป็นกล้อง insert เก็บคนดู”

“สำหรับตลกก็ไม่มีอะไรซับซ้อน พี่ก็คือ เลือกจาก footage นี้แหละเลือกเอาว่ากล้องไหนถ่ายดีตอนไหน อย่างมุกตลกก็คือเน้นให้เห็นชัดๆ เอาแบบตามคำพูด เล่นอะไรอยู่ ทำท่าทางยังไง

ก็ติดตามนั้น เพราะถ้าตัดกว้างหมด ก็เห็นมุกไม่ชัด แต่ก็สลับมุกกลับไปมา กว้างบ้าง แคบบ้าง จะดูแล้วไม่เบื่อ”

กล่าวโดยสรุปคือ การตัดต่อเลือกภาพ และมุกกลิ้ง ถือเป็นปรสติดจากการนำเสนอที่ช่วยทำให้เห็นภาพของมุกตลกที่เกิดขึ้นบนเวทีอย่างชัดเจนขึ้น ดังนั้นจึงช่วยกระตุ้นเร้าให้ผู้ชมตลกได้ง่ายขึ้นและทำให้การชมวีซีดีมีอรรถรสมากขึ้น เมื่อเทียบกับการชมจากสถานที่จริง

2. การตัดต่อภาพและเสียงของผู้ชมในการแสดงจริงมาแทรก (insert) ในวีซีดี

การตัดต่อเอาภาพคนดูที่กำลังชมการแสดงในสถานที่จริงมาแทรกไว้ในเนื้อหาการแสดงนั้น ถือเป็นลักษณะข้างเคียงรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นมาในการนำเสนอวีซีดี โดยภาพที่เพิ่มเข้ามานั้น จะปรากฏ 2 ลักษณะคือ

2.1 ภาพคนดูที่เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงบนเวที

ในการแสดงของโปงลางสะออนนั้น จะมีมุกตลกที่ดึงคนดูมามีส่วนร่วม ทุกคนดูทั่วไป และเหล่าดารา คนดังที่มาดูการแสดง ซึ่งผู้ชมจากวีซีดีจะได้เปรียบผู้ชมที่อยู่ในสถานที่จริง เนื่องจากในสื่อวีซีดีนั้น จะใช้การตัดต่อภาพให้เห็นคนดู ดาราหรือคนดังที่เป็นส่วนหนึ่งของมุกที่เล่นนั้น ในขณะที่ในสถานที่จริงนั้น ผู้ชมที่อยู่ข้างล่าง ไม่สามารถเห็นบุคคลเหล่านั้นได้ หากไม่ได้นั่งอยู่บริเวณใกล้ๆกัน ดังนั้นปรสติดจากการตัดต่อนำเสนอภาพคนดูที่เป็นส่วนหนึ่งของมุก จึงช่วยเพิ่มอรรถรสให้คนดูเห็นภาพผู้ที่ถูกแซวได้ชัดเจนขึ้น และเข้าใจมุกที่เล่นได้มากขึ้น

2.2 ภาพบรรยากาศคนดูในสถานที่จริง

การแทรกภาพคนดูที่กำลังชมการแสดงอยู่ในสถานที่จริงเป็นระยะๆ ทั้งภาพกว้างที่ทำให้เห็นจำนวนคนดู และภาพคนดูในระยะใกล้ เพื่อให้เห็นอาการของคนดูที่หัวเราะอย่างสนุกสนาน เวลานั้นนักแสดงเล่นมุกบนเวที โดยปรสติดลักษณะนี้คล้ายกับเป็นคิวในการช่วยบอกผู้ชมทางวีซีดีว่า เวลาใด มุกใดที่ซ้ำ ซึ่งการเห็นปฏิริยาคนหมู่มากตลก ก็จะทำให้ผู้ชมวีซีดีคล้อยตามได้ด้วยเช่นกัน

จากการสัมภาษณ์นายอภิชาติ เพิ่มเติมพบว่าในการตัดต่อวีซีดีบันทึกการแสดงสดของโปงลางสะออนนั้น จะใช้เสียงที่เกิดขึ้นจริงๆในขณะการแสดงตลก แต่การใช้ภาพแทรกของคนดูจะแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ

- ภาพอาการของคนดูขณะที่ข้าหรือหัวเราะกับมุกตลกที่กำลังเล่นอยู่ขณะนั้นจริงๆ
- ภาพอาการข้าหรือหัวเราะของคนดูที่ถ่ายไว้เป็นคลังภาพ (stock) ในการแสดงครั้งนั้น และนำมาแทรกโดยผู้ชมไม่ได้ใช้เวลาเดียวกับมุกที่กำลังเล่นอยู่บนเวทีจริงๆ

โดยเกณฑ์การพิจารณาว่าจะเลือกภาพผู้ชมที่ข้ากับมุกที่เกิดขึ้นจริงๆ หรือจะใช้คลังภาพนั้น ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ของผู้ตัดต่อ โดยพิจารณาจากหลักที่ว่า หากการเล่นมุกนั้น มีการร่วมสนุกกับคนดู เช่น ให้คนดูปรบมือ ชูมือ หรือร่วมเล่นเกมส์ต่างๆ ก็จะใช้ภาพที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในขณะนั้น หรือหากมีดารา หรือคนมีชื่อเสียงมาชมการแสดง แล้วมีการแซวหรือพาดพิงถึง ก็จะมีการแทรกปฏิริยาการข้าหรือหัวเราะของดาราคนนั้นๆ นอกจากนี้ หากภาพของคนดูในขณะที่นักแสดงเล่นมุกบนเวที เป็นภาพที่ให้ความรู้สึกหรือจังหวะที่สอดคล้องกับมุกที่เล่น ก็จะใช้ภาพจริงๆที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ส่วนการใช้คลังภาพมาแทรกนั้นจะพิจารณาจากหน้าตาของผู้ชม หรือปฏิริยาการหัวเราะที่ดูสนุกสนานเฮฮา หรือข้าในระดับที่มาก เพื่อนำมาแทรกเวลาตัวแสดงเล่นมุกที่ไม่ข้ามากเท่าใดนัก ซึ่งจะทำให้ผู้ชมวิเศษรู้สึกว่าเป็นมุกที่ข้า และจะหัวเราะตามผู้ชมที่อยู่ในสถานที่แสดงจริง นายอภิชาติให้ความเห็นว่า

“คือเอา footage มาเลือกดู บางมุกข้ามาก โดนใจคนดู เวลาหัวเราะก็หัวเราะนาน หัวเราะเยอะ กล้องก็จะ Close up เก็บไว้ ตัวอบ้าง น้ำตาไหลบ้างก็มี ปรบมือ กรีดแล้วแต่ ซึ่งถ้าตรงกับมุกไหน เราก็พยายามตัดให้ตรงอยู่แล้ว แต่มีบางกรณี ที่กล้องไม่ได้เก็บภาพคนดูไว้ หรือมุกนั้นไม่ค่อยข้า ก็จะทำภาพ insert ในตอนอื่นๆ แปะเข้าไป ให้ดูว่าข้า คือสร้างหรือช่วยให้มุกนั้นข้า”

“ผมสังเกตหลายที่แล้ว ก็คือว่าตอนดูจริงๆ มันก็ตลกดี ไม่น่าเบื่อแต่พอถ่ายเก็บไว้ มันไม่ได้บรรยากาศในที่จริงขนาดนั้น บางมุกก็ดูธรรมดาไปเลย เราก็ต้องบีบยั้งใจก็ได้ ว่ามันข้า”

“คือเวลาตัด ก็แทรกภาพคนดู ก็เหมือนคอนเสิร์ตทั่วไปนั่นแหละ เค้เรียกว่าทำให้มันไม่แห้ง เพราะบางทีดูแต่การแสดงก็เบื่อ ต้องให้เห็นบรรยากาศรอบๆเป็นไง ผมว่ามันช่วยได้”

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าปรสิติที่เกิดขึ้นในระดับการนำเสนอ นั้น จะมีส่วนช่วยในการกระตุ้นเจ้าให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ขันกับมุกตลกที่แสดงบนเวทีได้ เนื่องจากการเลือกภาพ หรือการซูมกล้อง จะทำให้เห็นมุกตลกที่นักแสดงกำลังเล่นได้อย่างชัดเจนขึ้น ผู้ชมผ่านสื่อวีซีดีจึงหัวเราะได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การแทรกภาพคนดูที่กำลังหัวเราะกับมุกตลกนั้น จะเป็นการเพิ่มสีสันให้การแสดงที่บันทึกมาถ่ายทอดอีกครั้งหนึ่งไม่แห้งเกินไป และยังเป็นตัวกำกับให้ทราบว่ามีมุกนั้นตลกหรือไม่จากปฏิริยาของคนดู ซึ่งทีมผลิตจะพยายามแทรกภาพของคนดูที่หัวเราะ หรือแสดงท่าทางข้าและชื่นชมกับการแสดงตลกในระดับที่มาก เข้าไปในวีซีดี โดยภาพที่แทรกเข้าไปนั้น ไม่จำเป็นต้องตรงกับมุกตลกที่เกิดขึ้นจริงในขณะนั้น ผู้วิเศษเห็นว่าลักษณะเช่นนี้คล้ายกับเป็นสัญญาณบอกให้กับผู้ชมวิเศษว่า จังหวะใดที่ตลกหรือไม่ตลก เพราะเมื่อผู้ชมวิเศษเห็นภาพคนดูจากสถานที่จริงกำลังตลกหรือ

หัวเราะ ก็จะเหมือนกับถูกเร้าให้เข้าไปกับมุกตลกที่เกิดขึ้นตามไปด้วย คล้ายกับหลักจิตวิทยาที่
คนเรามักจะปล่อยเสียงหัวเราะ เมื่อเห็นคนสวนมากหัวเราะ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าปรสิตจากการ
แทรกภาพคนดูที่กำลังหัวเราะ ซึ่งไม่ตรงกับมุกที่เล่นบนเวที จึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ที่ช่วยให้
การแสดงนั้นตลกหรือมีอรรถรสเพิ่มมากขึ้น